

LIETUVOS ŪKININKŲ SĄJUNGA

LR žemės ūkio ministerija
Ministrui K. Navickui

2021-01-26 Nr. 21-01/012

LR aplinkos ministerija
Ministrui S. Gentvilui

Kopija:
LR Seimo Kaimo reikalų komiteto
Pirmininkui V. Pranckiečiui

DĖL MĖŠLO IR SRUTŲ TVARKYMO ĮSAKYMO NUOSTATŲ PAKEITIMO

Lietuvos ūkininkų sąjunga susipažinusi su 2020 m. gruodžio 9 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymo Nr. D1-367/3D-342 „Dėl Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo įsakymu Nr. D1-755/3D-844, atliko vertinimus, kaip naujos šio įsakymo nuostatos paveiks gyvulininkystę užsiimančius asmenis ir kaimo vietovių gyventojus. Norime pabrėžti, kad Lietuvos ūkininkų sąjungos nariai teikdami savo pastabas, sutinka, kad tvarkant mėšlą ir srutas turi būti laikomasi nustatytų reikalavimų, kad būtų daroma kuo mažesnė žala aplinkai: rietuvės tinkamai įrengtos, saugant, kad nebūtų nutekėjimo į gruntinius ar upelių vandenį, mėšlas ir srutos dengiami nuo lietaus, amoniako ir metano nugaravimo.

Tačiau negalime sutikti su įsakyme numatytu griežtinamu reikalavimu lauko rietuvėms, nurodytu 14.4. punkte, kuomet nuo š.m. lapkričio 15 d. reikalaujama, kad *laukuose mėšlas negali būti laikomas draudžiamuoju tręšti laikotarpiu, t. y. nuo lapkričio 15 d. iki kovo 20 d.* Manome, kad ši nuostata yra perteklinė. Mėšlo laikymas tvarkingai įrengtose lauko rietuvėse nepažeidžia Europos Sąjungos direktyvų. Žiemos laikotarpis mūsų klimato sąlygomis leidžia ūkininkams transportuoti mėšlą į lauko, kurį ūkininkas planuoja tręšti pavasarį, rietuves aplinkai padarant mažiausiai žalos lyginant su pavasariu: esant įšalui nėra gadinami žvyrkeliai ir lauko keliukai be kietosios dangos, kurie, prastai prižiūrimi, pavasarį paprastai būna pažliugę. O be to, nespėjus paskleisti mėšlo dar leidžiamu tręšti laikotarpiu, būtų nelogiška ir netikslinga išvežti jį iš lauko ir kaupti kitoje vietoje. Nederėtų pamiršti ir fakto, kad pavasarį ūkininkai neturi tiek laiko ilgiems mėšlo vežimams, intensyvus jo vežimas per gyvenvietes kelia riziką gyventojų nepasitenkinimui dėl kvapų.

Esame įsitikinę, kad šis draudimas neįves norimos tvarkos smulkiųjų ūkininkų atžvilgiu, kaip kad bandoma įteigti. Smulkiems ir vidutiniams ūkininkams reikalingas ir laikas, ir parama investicijoms susitvarkant mėšlides, tinkamai įsirengiant rietuves prie tvarto. Dažnu atveju ūkininkai, įsikūrę gyvenvietėse, net neturi vietos, kur galėtų įsirengti rietuves prie tvarto, todėl išvežimas į lauko, kurį ruošiamą tręšti, rietuves – vienintelė galima išeitis. Be to, laikant mėšlą gyvenvietėse prie tvarto tarša žymiai padidėja, nei išvežus jį į laukus. Nes esant mažai teritorijai koncentracija didesnė ir kvapai yra intensyvesni.

Mūsų narių nuomone, yra neteisinga taip staiga griežtinti ūkiams reikalavimus, nes visą praėjusį finansinį laikotarpį mėšlidžių ir sрутų rezervuarų įrengimas buvo netinkama finansuoti priemonė. Nesutinkame su nelogiškais reikalavimais, kurie primetami visiems, tame tarpe ir tvarkingai besitvarkantiems ūkininkams, su tikslu sutramdyti pažeidėjus. Jei kontroliuojančios institucijos nesugeba turimomis priemonėmis sutramdyti netvarkingai mėšlą ir sרות tvarkančius ūkio subjektus, siūlome peržiūrėti tas priemones, o ne varžyti nusistovėjusią gerąją ūkininkavimo praktiką. Finansinės sąnaudos aplinkosaugos priemonių taikymui išlieka viena pagrindinių priežasčių dėl atitinkamų reikalavimų netinkamo įgyvendinimo sudėtingoje konkurencinėje aplinkoje. Ypač tai aktualu ir sudėtinga smulkiems gyvulininkystės ūkiams, įvertinant tai, kad labai didelė dalis visų registruotų valdų valdytojų yra pensinio amžiaus. Be to, Nitratų direktyva įpareigojama valstybes nares imtis daugelio veiksmų, tarp jų kas ketverius metus peržiūrėti direktyvos įgyvendinimo pažangą ir, esant poreikiui, yra įpareigotos skirti reikiamas lėšas, kad ūkininkai galėtų vykdyti direktyvų reikalavimus.

Mes siūlome atsisakyti tokio reikalavimo ir palikti šiuo metu galiojančią nuostatą, kad tirštasis mėšlas rietuvėse lauke gali būti laikomas ne ilgiau kaip 6 mėnesius, kaip tai buvo galima daryti iki šiol nedraudžiant jo vežti į lauko rietuves žiemos laikotarpiu. Siekiant paskatinti ūkininkus susitvarkyti mėšlo kaupimo vietas prašome įvesti ilgesnį pasiruošimo laikotarpį, sudarant sąlygas ūkininkams dalyvauti investicinėse programose bei leisti jiems pasiruošti bent iki 2023 metų, kai prasidės naujasis BŽŪP laikotarpis.

Pirmininkas

Jonas Talmantas

Jovita Motiejūnienė tel. 8-614 24842